

16

**Erzurum
Şehir Arşivi ve
Millî Mücadele
Tarihi İçin Önemi**

**Erzurum
City Archive and Its
Importance for the History
of the National Struggle**

Murat Küçükkuşurlu

Erzurum Şehir Arşivi ve Millî Mücadele Tarihi İçin Önemi

*Murat Küçükuşurlu**

Özet

Tarihe ışık tutan şehirlerden biri olan Erzurum, asırlar boyu birçok savaş ve işgale maruz kalmış; bu işgal ve savaşlar ise şehrin tarihi hafızasında önemli bir yer edinmiştir. Özellikle Millî Mücadele Dönemi olarak adlandırılan, Türk Milleti'nin var olma mücadelesinde Erzurum, üzerine düşen vazifeyi layıkıyla yerine getirmiştir. Verilen bu mücadeleler hem görsel hem de yazılı tarihi verilerin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Her ne kadar birçok tarihi vesika, yaşanan olağanüstü dönemler ve hadislerin bir sonucu olarak ortadan kalkmış ve günümüze ulaşamamış olsa da Millî Mücadele döneminin Erzurum'a dair birçok belgesi Erzurum Şehir Arşivi öncülüğünde şehrin hafızasında tutulmaya çalışılmaktadır. Tarihe mâl olmuş önemli şahsiyetlerin birikimleri sonucunda şehre dair oluşturulan arşiv, Erzurum Teknik Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur. Kısa bir tarihi geçmiş ve ardından şehir arşivine dair bilgilerin yer aldığı bu çalışma Millî Mücadele tarihi içerisinde şehir arşivine dair bilgiler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erzurum Şehir Arşivi, Millî Mücadele, Erzurum Teknik Üniversitesi

* Prof. Dr., Erzurum Teknik Üniversitesi Tarih Bölümü, kucukugurlu[at]erzurum.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4128-5116

Erzurum City Archive and Its Importance for the History of the National Struggle

Abstract

Erzurum, one of the cities that shed light on history, has been subjected to many wars and occupations throughout the centuries, and these occupations and wars have gained an important place in the historical memory of the city. Especially in the Turkish Nation's struggle for existence, which is called the Period of National Struggle, Erzurum fulfilled its duty well. These struggles constitute an important part of both visual and recorded history. Although many historical documents, especially after World War I distorted by the authorities, many documents of the War of Independence period in Erzurum are to be kept in the memory of the city of the Erzurum City Archive. The archive created about the city with the works of important historical figures was established within Erzurum Technical University. This study, which includes a brief historical background of the region and information about the city archive, aims to provide information about this city archive within the history of the War of Independence.

Keywords

Erzurum City Archive, National Struggle, Erzurum Tecnic University

1. Giriş

Her şehir, kendi hafızasıyla ayakta kalır. Gelecek nesiller, atalarının kendilerine bıraktığı kültür mirasını koruyup, kendilerinden sonrakilere iletmek gibi tarihi bir görev bilincini her daim hatırlarında tutmak zorundadırlar. İbn Haldun'un da dediği gibi devletler, insanlar gibidir; doğar, büyür, gelişir ve ölürler. Bu minvalde bir insan misali doğup, büyüyen şehirler, tıpkı bizim gibi bizden öncekilere de yaşam imkanları sunmuş ve yerine göre bir aile, eş-dost ve arkadaş gibi içinde yaşayanlarca sarıp sarmalanmıştır. İklimiyle, yoluyla, köprüsüyle ve en önemlisi insanıyla bir şehir, insanın evi, memleketi ve yuvası olmuştur. Erzurum da bu şehirlerden biridir.

Erzurum gerek Osmanlı gerekse de Cumhuriyet döneminde ülke bütünlüğü açısından çok önemli stratejik noktada yer alan önemli şehirlerimizdendir. Gerek Osmanlı Dönemi'nde gerekse Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş dönemi olan Millî Mücadele yıllarında üstlendiği tarihi misyonu başarıyla yerine getirmiş olan Erzurum, özellikle Millî Mücadele Dönemi'nin en hassas ve kritik günlerinde tarihi olayların kendisine biçtiği rolün üstesinden gelmiştir. Şehre mâl olmuş birçok isim de yaşanan tarihi olayların adeta abideleri konumuna yükselerek, ortaya koydukları cesaretleri sayesinde unutulmazlar arasındaki yerlerini almışlardır. Gerek tarihi şahsiyetlerin gerekse şehrin bizzat kendi konumunun yön verdiği tarihi olaylar, bu olaylardan arta kalanların gelecek nesillere aktarılması açısından hayli önemi haizdir. İşte bu çalışmada, yakın tarihimizin bir dönüm noktası olan Millî Mücadele (1919-1922) Dönemi bağlamında, Erzurum Teknik Üniversitesi Senatosu'nun aldığı kararla ETÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak 2017 yılında kurulan Erzurum Şehir Arşivi'nin önemine değinilmiştir.

Arşiv, 4 Ocak 2017 tarihli Üniversite Senatosu kararıyla 2017 yılında kurulmuştur. "Kültür Yolu Projesi" kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından Erzurum Kalesi civarında restore edilen tarihi konaklardan birisinin Erzurum Şehir Arşivi'ne tahsisi ile birçok yazılı ve görsel belge kamuya açık hale getirilmiştir. Önemli arşiv belgeleri arasında Anadolu'nun ilk vilayet gazetelerinden olan *Envâr-ı Şarkiye*, Erzurum Amerikan Konsolosluğu, Erzurum İngiliz Konsolosluğu ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi gibi birçok resmi kuruma ait rapor ve bilgiler yer almaktadır. Bu rapor ve belgelerin yanı sıra özellikle çağın gerekliliklerine uygun bir şekilde metaverse teknolojisinin de aktif olarak hayata geçirildiği arşiv binasında, arşivi ziyaret edenlere bu teknoloji sayesinde eski Erzurum'u görme ve sanal ortamda yaşama fırsatı da sunulmuştur.

Başlı başına bir "tarih" olan Erzurum, asırlardan beri yaşamış olduğu savaşlar, işgaller ve çeşitli felaketlere rağmen, I. Dünya Savaşı'na kadar, arşivlerini önemli oranda muhafaza etmiştir. Fakat ne olduysa, bu savaş sırasında olmuştur. Ne yazık ki, Rusların şehri işgal etmesinden hemen önce, bazı resmi arşivler şehrin yöneticileri tarafından yok edilmiştir.

Bu dönemde ortadan kaybolan arşivler hakkında elimizde bazı belgeler vardır. Mesela *Albayrak Gazetesi*'nin 31 Kanunusani (Ocak) 1921 tarihli sayısında yer alan Erzurum Kadısının ilanından anlaşıldığı üzere, I. Dünya Savaşı nedeniyle Erzurum mahkeme sicilleri (kadı sicilleri) yok olmuş ve 600 seneden beri saklanan kayıtlar külliye mahvolmuştur.¹ Erzurum'daki arşivlerin izini süren Tarihçi Abdürrahim Şerif Beygu'nun eski mal müdürü Sadullah Bey'den dinlediğine göre şehrin düşeceği sıralarda, "vilayet hazine-i evrâkı" yani arşivi Ayas Paşa Hamamı'nın külhanında yakılmıştır. Yine Rusların şehre girmeleri hengâmında, Erzurum Vakıflar İdaresi'nin 17 sandık içindeki siyakat yazılı defterleri zayi olmuştur.² Kayıplarımız bunlarla da sınırlı kalmamıştır. Yine Beygu'nun belirttiğine göre içerisinde çok eski kitapların bulunduğu Sultaniye Medresesi, Erzurum düşmeden önce yıktırılmıştır.

Gerek Rus işgali gerekse Ermeni katliamı sırasında Erzurum Belediyesi'ne ait kayıtların neredeyse tamamen ortadan kaybolduğu anlaşılmaktadır. Öyle ki, Erzurum Valiliği tarafından Dâhiliye Nezareti'ne gönderilen 15 Eylül 1918 tarihli yazıda, istila sırasında belediyeye ait kayıt ve evrâkın zayi olduğu belirtilerek, en azından belediye kanun ve talimatlarından birer takım gönderilmesi talep edilmiştir. Bu tür istekler sonraki aylarda da tekrarlanmıştır.

İşgal sırasında sadece belediyeye ait evrâkın değil, valiliğe ait resmî evrâk ve kayıtların da önemli oranda kaybolduğunu söylemek mümkündür. İşgal öncesi döneme ait birtakım resmî yazışmalar, Rusların Hükûmet Konağı'nı işgali sırasında öteye beriye dağılmış ve bunların bir kısmı, sonradan şehirdeki bakkal dükkânlarında ortaya çıkmıştır. Esnafın ele geçirdiği bu kâğıtları değişik amaçlarla kullandığı tespit edilince, Dâhiliye Nezareti'nden gönderilen 8 Kasım 1919 tarihli yazıyla, bu gibi önemli evrâkın bakkal dükkânlarında kullanılmasının önüne geçilmesi ve toplattırılması emredilmiştir. Fakat bu konuda çok geç kalındığı için, yapılan aramalarda resmi kâğıtların tamamen kullanıldığı ve tüketildiği anlaşılmıştır.

Erzurum, Millî Mücadele tarihi bakımından önemli bir merkezdir. Millî Mücadele'nin ilk önemli adımlarından olan Erzurum Kongresi'ne ev sahipliği yapan şehir, aynı dönemde Mustafa Kemal Paşa'yı ağırlamış, onu Temsil Heyeti başkanı yapmış ve hemşerilik vermiştir.³ Dolayısıyla Millî Mücadele ve Mustafa Kemal Paşa'ya ait çok önemli belgeler Erzurum'da hazırlanmıştır. Maalesef bu belgelerin önemli bir kısmı ortadan kaybolmuştur.

Erzurum, elindeki arşiv malzemelerini kaybetmeyi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında da sürdürmüştür. 1925'teki Resmi Daireler Yangını'nda, bazı resmî kurumların arşivi yok olmuştur. Rahmetli Kırzioğlu, bu konu hakkında şunları söylemektedir:

¹ *Albayrak Gazetesi*, 31 Kanunusani 1337.

² Abdürrahim Şerif Beygu, *Erzurum Tarihi, Anıtları, Kitabeleri*, İstanbul: Bozkurt Basımevi, 1936, s.167.

³ M. Fahrettin Kırzioğlu, "Mustafa Kemal Paşa-Erzurum İlişkileri Üzerine Belgeler (1919-1920)", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 7/20, Mart, 1991, s.224-266.

“Erzurum Tarihini Araştırma ve Turizm Derneği Başkanı sıfatıyla, Erzurum Nüfus Müdürlüğü’ne, 27 Ağustos 1919 da Mustafa Kemal Paşa’nın, “Erzurum Nüfusu’na kaydı”nın fotoğrafını almak üzere, başvurduk. Maalesef, 1925 Daire yangınında, bütün Erzurum Merkezi ve Köylerinin Nüfus Kütük Defterlerinin yandığını öğrenerek, çok üzüldük.”⁴

1940-1968 yılları arasında pek çok kez Erzurum’a gelmiş olan Cemalettin Server Revnakoğlu, yaptığı çalışmalar sırasında toplamış olduğu 40-50 sandık vesikayı İstanbul’a götürmüştür. Bunlardan sadece bir kısmı, sonradan Erzurum’a getirilebilmiştir. Geri kalanların bir kısmı İstanbul’daki Süleymaniye Kütüphanesi ve Atatürk Kitaplığı’ndadır. Muhtemelen önemli bir kısmı da yurt dışındadır.

Yine Cumhuriyet’in ilk yıllarında, Millî Mücadele dönemine ilişkin arşiv malzemesi niteliği taşıyan materyal Millî Eğitim Bakanlığı vasıtasıyla Ankara’daki Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü’nü gönderilmiştir.

Bu münasebetle, Erzurum Şehir Arşivi’ndeki Abdürrahim Şerif Beygu evrâkı arasında yer alan bir yazıyı aşağıda kısmen sadeleştirerek aktarmak istiyoruz. Beygu tarafından Umumi Müfettiş Cemil Bora’ya yazılan 2 Haziran 1943 tarihli yazıda, şu üzücü ve ibretlik ifadeler yer almaktadır:

“Sayın Müfettişi Umumi Baş Cemil Bora

Millî Kurtuluş Savaşının başlarında Atatürk’ün Havza’dan itibaren Sivas’a hareket buyurdıkları zamana ait mahrem emirler, diğer muharebe kâğıtları ve buna mümasil vesikaların Erzurum Evrâk Kalemî’nde mahfuz bulunduğunu işitmiştim. İnkılap Enstitüsü’ne bunların nakli birinci derecede ehemmiyetli bir iş olduğundan, bugünkü halde bu vesikaların ne halde olduğunu öğrenmek için 31 Mayıs 1943 tarihinde evrâk kalemine gittim. Ve Başkatip Bay Cemil’e bu meseleyi açtığımda, işlerinin çokluğundan bahsederek karma karışık olan evrâk yığınları arasında bulamayacağını söyledi. Bundan müspet bir iş çıkmayacağını anladığımdan, Atatürk’ün Erzurum’da ikamet buyurdıkları esnada Evrâk Kalemî’nde müsevvit (kâtip) olan ve şimdi emekli bulunan Muhtar Karahan’ı gördüm. Mumaileyhin verdiği cevapta, 1938 senesine kadar bir dolap içinde bu vesikaların mahfuz olduğunu, evvelce Vali Vekili Nazım Bey’in tavassutu ile dosya ve defterlerin perişanlıktan kurtarılıp tanzim edildiğini ve Atatürk’le Rauf Bey’in istifalarına dair dilekçelerin bunlar arasında olduğunu ve bugün aransa kolayca bulunabileceğini ifade etmiştir.

Bundan başka, Erzurum’un Tebrizoğlu (Pervizoğlu) Camii arkasındaki Osmanağa Mescidi’nde, askeriyeye ait yüzlerce sandık eski evrâkın saklı olduğunu öğrendim. İşittiğime göre bunları kâğıt fabrikasına göndereceklermiş. Buna bir şey denilemez; fakat Kurtuluş Savaşı’na ait Ermeni seferine ve daha diğer millî inkılabımızla ilgili vesikaların bulunması ihtimali çok olduğundan, bu sandıklardaki evrâkın tetkike tabi tutulması;

⁴ Kırzioğlu, “Mustafa Kemal”, s.249.

hülâsa 1919'dan 1923 senesine kadar Millî Hareket esnasında askeri, mülki ne kadar icraat ve teşebbüsâtı havi resmi evrâk var ise bunların İnkılap Enstitüsü'nde toplanmasının zaruri olduğunu ve kâmil denilecek bir şekilde inkılap tarihinin vücuda getirilmesi için, arz ettiğim bu vesikaların bir araya toplanması ve bunların zamanın tahribinden bir an evvel kurtarılması için, mahalli hükûmetin bu işleri hassasiyet ve alaka ile takip etmesi hususunun Vekâleti Celile'ye bildirilmesine tavassut buyurmanızı saygılarımla rica ederim.

Not: Bu mevzuata bağlı vesika, millette millî istiklal ve kurtuluş arzu ve aşkının ne kadar derin kök saldıgını; galip devletlerin kahir çizmeleri altında milletin kurtuluş güneşine kavuşmak için ne gibi hamleler yaptığını göstermesi bakımından önemi büyüktür. Millî birliğin ilk teşekkülü olan Vilâyât-ı Şarkıyye Müdafaa-i Hukûk Cemiyeti'ne ait beyannamenin ilmühaberini Konya Elektrik Şirketi Komiseri Kâzım Yurdalan'dan almıştım. Enstitüye hediye ediyorum.

Lise Tarih Öğretmeni Abdurrahim Şerif Beygu.”⁵

İşte bu ibretlik belge ve Abdürrahim Şerif Bey'in ömrü boyunca biriktirmiş olduğu evrâk, bugün Erzurum Şehir Arşivi'nde bulunmaktadır. Bunlar arasında Millî Mücadele yıllarına ait pek çok belge bulunmaktadır. Vilâyât-ı Şarkıyye Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin karar defteri, Meclis-i Mebusan'ın açılışıyla ilgili çeşitli telgraflar, Millî Mücadele'nin önemli simalarından Kâzım Yurdalan'ın bu döneme ilişkin el yazması hatıraları bu kapsamda zikredilebilir. Yine başta Mustafa Kemal Paşa'nın olmak üzere dönemin ileri gelenlerinin yazmış oldukları çeşitli telgrafların suretleri arşivimizde mevcuttur.

Erzurum Şehir Arşivi, Erzurum Teknik Üniversitesi Senatosu'nun 4 Ocak 2017 tarihli kararıyla kurulmuştur. Arşiv, ETÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığına bağlı olup, bir yönetim kurulu tarafından idare edilmektedir.

Halihazırda arşivde, Beygu'nun evrâk-ı metrukesinin yanı sıra, Erzurum'un tanınmış simalarından Şerif Soylu ve Ahmet Somunoğlu'na ait belge ve fotoğraflar ile Ahmet Bahattin Doğusoylu'ya ait belgeler, notlar ve anılar mevcuttur. Yine Erzurum'da uzun yıllar görev yapmış olup yakın zamanda aramızdan ayrılan Prof. Dr. Enver Konukçu'nun arşivi ve özellikle çok kıymetli olan günlükleri, hocamızın sağlığında kendisi tarafından Erzurum Şehir Arşivi'ne bağışlanmıştır. Benzer şekilde Erzurum'un önemli kültür adamlarından araştırmacı yazar Naci Elmalı'nın yılların birikimi olan Erzurum Dergileri koleksiyonu arşivimize bağışlanmıştır. Ayrıca şahsımıza ait belge, fotoğraf ve notlar da Erzurum Şehir Arşivi'ne bağışlanmıştır. Nihayet son olarak, yukarıda ismi geçen Rahmetli Cemaleddin Server Revnakoğlu'nun elinde bulunup Erzurum'a ait olan bazı

⁵ Erzurum Şehir Arşivi (ERŞA), Abdürrahim Şerif Beygu Koleksiyonu, Millî Mücadele Dönemi Belgeleri Dosyası.

orijinal belgeler ve bilgi fişleri, kıymetli hocamız Yunus Zeyrek tarafından Erzurum Şehir Arşivi'ne bağışlanmıştır. Bütün bu dokümanın dijital ortama aktarma ve tasnif işlemleri devam etmektedir.

Erzurum Şehir Arşivi'nde (şimdilik) mevcut olan koleksiyonlardan bazıları şöyledir:

- 1867'de yayın hayatına başlayan ve Anadolu'nun ilk vilayet gazetesi olan *Envâr-ı Şarkîye*'den itibaren 1980'e kadar çıkmış olan yerel gazetelerin koleksiyonları,
- 1928-1990 yılları arasında çıkmış olan pek çok ulusal gazetede yer alan Erzurum'la ilgili haber ve makaleler,
- Erzurum Amerikan Konsolosluğu'nun raporları,
- Erzurum İngiliz Konsolosluğu'nun yıllık ticaret raporları,
- Rus askeri makamlarının hazırlamış oldukları 1889 yılına ait Erzurum Kalesi ve Tabyalarına dair raporlar,
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Millî Kütüphane, Hilal-i Ahmer (Kızılay) Arşivi, Cumhurbaşkanlığı Arşivi gibi çeşitli ulusal arşivlerde var olan Erzurum'la ilgili çeşitli defter ve belgeler,
- Osmanlı döneminde ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında çıkmış olan Erzurum'la ilgili salnameler,
- Başta Trabzon, Kars ve Bayburt olmak üzere, Erzurum'a yakın pek çok şehre ait tarihi belgeler, raporlar ve gazeteler.

Erzurum Şehir Arşivi, 2017 yılının başında kurulmuş olup geçen beş yıl içinde önemli mesafeler almıştır. Arşivimizin, Erzurum'a yaraşır bir mekânda hizmet verebilmesi için gereken adımlar atılmıştır. Nitekim Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından "Kültür Yolu Projesi" kapsamında Erzurum Kalesi civarında restore edilen tarihi konaklardan birisi 9 Şubat 2021 tarihli Büyükşehir Belediyesi Meclisi kararıyla Erzurum Şehir Arşivi'ne tahsis edilmiştir. Erzurum'un en eski tarihi eserlerinden olan Erzurum Kalesi ve Saat Kulesi önündeki bu konak, 23 Temmuz 2022'de, yani Erzurum Kongresi'nin 103. yıldönümünde müze formatında halkın ve akademisyenlerin hizmetine sunulmuştur.

Bu konakta Erzurum'un tarihi ve kültürel mirasını genç kuşaklara yansıtacak olan çok sayıda arşiv belgesi ve fotoğraf sergilenmektedir. Ayrıca dönemin arşiv belgeleri ve haritalarından tespit edilmiş olan Erzurum'un 1800'ü yıllara ait fiziki durumu, teknolojik ve dijital dönüşüm sürecinde sanal olarak modellenmiş olup tasarlanan sanal evren, metaverse ortamında sanal gerçeklik teknolojisi ile dijital evrende halkımızın deneyimine sunulmuştur. Bu evren, gerçek dünya ile sanal evreni birleştiren sosyal bir platform olarak tasarlanmıştır.

14 Eylül 2022 ikinci bir meclis kararıyla yine Erzurum Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan ve aynı bölgede bulunan bir başka tarihi konak Erzurum Şehir Arşivi'ne tahsis edilmiş bulunmaktadır. Bu konak "Erzurum Kültür-Sanat Evi" adı altında, 23 Temmuz 2023'te hizmete sokulmuştur. Bu konakta daha çok görsel malzemeye ve Erzurum'a ait çeşitli eşyalara yer verilmiştir. Bunlar arasında rahmetli İlham Durmaz'ın 20 yıllık bir emeğin ürünü olarak ortaya çıkardığı Erzurum evleri ve tarihi yapılarına ait taş maketler ve son olarak da Maket Üstadı Doğan Hattatoğlu'nun yapmış olduğu maketler ve özellikle Erzurum Şehir Maketi yer almaktadır.

2. Sonuç

Önemli tarihi vesikaları bünyesinde bulunduran Erzurum Şehir Arşivi, elinde tuttuğu bilgi ve belgelerle başta Millî Mücadele Dönemi olmak üzere şehrin geçmişinin aydınlatılması noktasında önemli katkılar sunmaya devam etmektedir. 2017 yılından bugüne özellikle bağış yoluyla bünyesindeki doküman ve materyal sayısını bir hayli artıran Erzurum Şehir Arşivi, diğer taraftan bu tür malzemeyi halkı istifadesine sunmak için ayrı bir gayret sarf etmektedir. Bu bağlamda şehrin merkezinde ve önemli tarihi hadiselerin cereyan etmiş olduğu Erzurum Kalesi etrafında Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsis edilen bir konakta 2022 yılında kapıların halka açan Erzurum Şehir Arşivi Müzesi, 2023 yılı içinde ise yine Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsis edilen ikinci bir konakla Erzurum'un kültürel öğelerini yansıtan tarihi materyalleri sergilemeyi planlamaktadır.

Kaynaklar / References

Albayrak Gazetesi, 31 Kanunusani 1337.

Beygu, Abdürrahim Şerif. *Erzurum Tarihi, Anıtları, Kitabeleri*, İstanbul: Bozkurt Basımevi, 1936.

Erzurum Şehir Arşivi (ERŞA), Abdürrahim Şerif Beygu Koleksiyonu, Millî Mücadele Dönemi Belgeleri Dosyası.

Kırzioğlu, M. Fahrettin, "Mustafa Kemal Paşa-Erzurum İlişkileri Üzerine Belgeler (1919-1920)", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 7/20, Mart, 1991, s.224-266.

Küçükuşurlu, Murat. *Erzurum Belediyesi Tarihi*, I, İstanbul: Erzurum Kitaplığı, 2008.

Yazar Hakkında / About Author

**Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU | Erzurum Teknik Üniversitesi |
kucukugurlu[at]erzurum.edu.tr | ORCID: 0000-0002-4128-5116**

Prof. Dr. Murat Küçükuğurlu, 1977 Erzurum doğumludur. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Bölümü'nde başladığı yükseköğrenimini Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde tamamladı. 1998-2006 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde yüksek lisans ve doktorasını yaptı. Ardından Karadeniz Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı. 2013 yılında ise Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde göreve başladı. 2017 yılında Erzurum'un kadim tarihine ışık tutacak belge ve dokümanları bir araya getirmek ve şehrin kültürel yapısını gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla "Erzurum Şehir Arşivi"ni kurdu. 2018 yılında, Erzurum'un kurtuluşunun 100. Yılı anısına, ETÜ Tarih Bölümü'ndeki meslektaşlarıyla birlikte "Osmanlı Hakimiyetininin 500. ve Kurtuluşun 100. Yılında Uluslararası Erzurum Sempozyumu"nu düzenledi. 2019 yılında ise Erzurum Kongresi'nin 100. yılı anısına, yine meslektaşlarıyla birlikte "100. Yılında Erzurum Kongresi Uluslararası Sempozyumu"nu organize etti. 2019 yılına kadar ETÜ Tarih Bölümü Başkanı olarak görev yapan Küçükuğurlu, aynı yıl ETÜ Rektör Yardımcısı oldu. Bu görevini 2023 yılına kadar sürdürdü. Halen ETÜ Tarih Bölümü öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Erzurum Şehir Arşivi Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir. Murat Küçükuğurlu'nun şimdiye kadar yazmış olduğu 30 kitabı ve çok sayıda bilimsel makalesi bulunmaktadır.

**Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU | Erzurum Teknik University |
kucukugurlu[at]erzurum.edu.tr | ORCID: 0000-0002-4128-5116**

Prof. Dr. Murat Küçükuğurlu was born in Erzurum in 1977. He started his higher education at Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Department of History Teaching, and completed it at Atatürk University, Kâzım Karabekir Faculty of Education. He completed his master's and doctorate degrees at Atatürk University, Atatürk Principles and Revolution History Institute, between 1998 and 2006. Then, he was appointed as an assistant professor at Karadeniz Technical University, Faculty of Letters, Department of History. In 2013, he started working at Erzurum Technical University, Faculty of Letters, Department of History. In 2017, he established the "Erzurum City Archive" to bring together documents and documents that will shed light on the ancient history of Erzurum and transfer the cultural structure of the city to future generations. In 2018, in commemoration of the 100th anniversary of the liberation of Erzurum, he organized the "International Erzurum Symposium on the 500th Anniversary of Ottoman Domination and the 100th Anniversary of Independence" together with his colleagues from the ETÜ Department of History. In 2019, in commemoration of the 100th anniversary of the Erzurum Congress, together with his colleagues, he organized the "100th Anniversary" event. He organized the Erzurum Congress International Symposium in 2017. Küçükuğurlu, who served as the Head of the ETU History Department until 2019, became ETU Vice Rector in the same year. He continued this duty until 2023. He currently works as a faculty member at the ETU Department of History. He also serves as the Chairman of the Erzurum City Archives Board of Directors. Murat Küçükuğurlu has written 30 books and many scientific articles so far.